

T.C.
UYU MAZLIK MAHKEMES

ESAS NO : 2021/412
KARAR NO : 2021/407
KARAR TR : 05/07/2021

ÖZET: Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesinde usta öğretici olarak çalışan davacının, Kanunu'ndan kaynaklanan parasal haklarının ödenmesi istemiyle açtığı davanın ADL YARGI YERİNDE görülmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : B. G.
Vekili : Av. F.B.
Davalı : Milli Eğitim Bakanlığı
Vekili : Av. G.S.

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı, davalı iş yerinde 17/06/2006-23/08/2012 tarihleri arasında usta öğretici (a sınıfı) olarak çalıştığını, 2006 yılından itibaren 7 yıldır hiç ücretli izin kullanmadığını, ücretsiz izne ayrıldıktan sonra dönüştürülmesi için alınmadığını ve "diğer sebepler" koduyla işten çıkartıldığını, haftalık 40 ve aylık 160 saat karlılık ek ders ücreti olarak ücretinin belirlendiğini ifade ederek, kıdem tazminatı ve ihbar tazminatı alacaklarının yasal faiziyle birlikte davalıdan tahsilini istemiyle adli yargı yerinde dava açmıştır.

II. UYU MAZLIK MAHKEMESİNİN KARARI

A. Adli Yargıda

2. **Kuşadası Mahkemesi 27/01/2021 tarihli ve E.2020/620, K.2021/46 sayılı kararı ile,** Mahkemelerinin görevsizliğine karar vermiş ve bu karar kesinleşmiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

" Dava, davacının davalı iş yerindeki ücretli izin haklarına istinaden açılan işçilik alacakları davasıdır.

Mahkememizce yapılan değerlendirilmede; uyu mazlık davasının, davacının Türkiye Cumhuriyeti Milli Eğitim Bakanlığı'nda idari sözleşme kapsamında gerçekleştirilen ücretli izin hakkı madan kaynaklandığı anlaşılmıştır. Bu nedenle öncelikle usulüne uygun şekilde değerlendirilmesi gerekmektedir.

Mahkemelerin görevi kamu düzenine ilişkin olup yargılamanın her aşamasında resen dikkate alınır. 5521 sayılı Mahkemeleri Kanunu'nun 1. Maddesi (7036 sayılı Kanunu'nun 5. maddesi) uyarınca Kanununa göre işçi sayılan kişilerle iş veren veya iş veren vekilleri arasında iş akdinden veya iş Kanununa dayanan her türlü hak iddialarından doğan hukuk uyu mazlıklarının çözüm yeri iş mahkemeleridir. Mevcut davada davacının, ücretli izin hakkı olarak Milli Eğitim Müdürlüğü'nün istemi ve Valilik onayı ile görevlendirildiği anlaşılmaktadır. Yani davacı 657 sayılı Yasanın 89. maddesinde belirtilen statü içinde ve Valilik onayı ile görevlendirilmiştir. 657 Sayılı Devlet Memurları Kanununun 89.maddesinde "Her derecedeki iş ve öğretici kurumları ile Üniversite ve Akademi (Askeri Akademiler dahil), okul, kurs veya yaygın eğitim yapan kurumlarda ve benzeri kuruluşlarda öğretmen veya öğretici üyesi bulunmaması halinde öğretmenlere, öğretmen

üyelerine veya di er memurlara veyahut açıktan atanacaklara ücret ile ek ders görevi verilebilir. Ücretle okutulacak ders saatlerinin sayısı, ders görevi, alacaklarının nitelikleri ve di er hususlar ile ilgili Bakanlı ın teklifi ve Bakanlar Kurulu'nun kararı ile tespit olunur" hükmü yer almaktadır. Bu maddeye dayanılarak çıkarılan TC. Milli E itim Bakanlı ı Kurumlarında Sözle meli veya Ek Ders Görevi ile Görevlendirilecek Uzman ve Usta Ö reticiler Hakkında Yönetmeli in 5/2.maddesinde Uzman ve Usta Ö reticilerin 657 Sayılı Devlet Memurları Kanununun 89.maddesi uyarınca 02/12/1998 tarihli ve 98/12120 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlü e giren TC Milli E itim Bakanlı ı Ö retmen ve Yöneticilerinin Ders ve Ek Ders Saatlerine li kin Esaslarda belirtilen miktarda ek ders görevi verilebilece i belirtilmi tir. Bu ba lamda davacının idari sözle me kapsamında çalı ması sebebiyle uyu mazlı ın idari yargı mercinde çözümlenmesi gerekti i anla lıdır."

3. Davacı vekili aynı istemle idari yargı yerinde dava açmı tır.

B. dari Yargıda

4. Aydın 1. dare Mahkemesi 28/05/2021 tarihli ve E.2021/403 sayılı kararı ile, davanın görüm ve çözümünde adli yargı yerinin (Mahkemeleri) görevli oldu u sonucuna varıldı ı gerekçesiyle, 2247 sayılı Uyu mazlık Mahkemesinin Kurulu ve leyi i Hakkında Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için dosyanın Uyu mazlık Mahkemesine gönderilmesine ve dosya incelemesinin bu konuda Uyu mazlık Mahkemesince karar verilinceye kadar ertelenmesine karar vermi tir. Kararın ilgili kısımları öyledir:

"5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sa lık Sigortası Kanunu'nun 3. maddesinde; kısa ve/veya uzun vadeli sigorta kolları bakımından adına prim ödenmesi gereken veya kendi adına prim ödemesi gereken ki i sigortalı olarak tanımlanmı ; 79. madde ile ba layan Dördüncü Kısmında, primlere ili kin hükümlere yer verilmi ; 101. maddesinde "Bu kanunda aksine hüküm bulunmayan hallerde, bu kanun hükümlerinin uygulanmasıyla ilgili ortaya çıkan uyu mazlıklar Mahkemelerinde görülür" denilmi tir.

Öte yandan, 4857 sayılı Kanunu'nun 1. maddesinde. Kanunun amacının, i verenler ile bir i sözle mesine dayanarak çalı tırılan i çilerin çalı ma artıları ve çalı ma ortamına ili kin hak ve sorumluluklarını düzenlemek oldu u belirtilmi ; aynı zamanda, bakılan davanın da konusunu olu turan " Sözle mesi. Türleri ve Feshi" hususuna Kanunun 8. maddesi ve devamında, kıdem tazminatı, ücretli izin, bildirim süresinden kaynaklanan yükümlülük ve haklara ili kin hususlara ise Kanunun de i ik maddelerinde yer verilmi tir. 12.10.2017 gün ve 30221 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlü e giren. 7036 sayılı Mahkemeleri Kanunu'nun "Görev" ba lıklı 5. maddesinde; "(1) mahkemeleri;

a) 5953 sayılı Kanuna tabi gazeteciler. 854 sayılı Kanuna tabi gemiadamları. 22/5/2003 tarihli ve 4857 sayılı Kanununa veya 11/1/2011 tarihli ve 6098 sayılı Türk Borçlar Kanununun kinci Kısmının Altıncı Bölümünde düzenlenen hizmet sözle melerine tabi i çiler ile i veren veya i veren vekilleri arasında, i ili kisi nedeniyle sözle meden veya kanundan do an her türlü hukuk uyu mazlıklarına,

b) dari para cezalarına itirazlar ile 5510 sayılı Kanunun geçici 4 üncü maddesi kapsamındaki uyu mazlıklar hariç olmak üzere Sosyal Güvenlik Kurumu veya Türkiye Kurumunun taraf oldu u i ve sosyal güvenlik mevzuatından kaynaklanan uyu mazlıklara.

c)Di er kanunlarda i mahkemelerinin görevli oldu u belirtilen uyu mazlıklara, ili kin dava ve i lere bakar." denilmi tir.

(...)

Olayda, davacı ile davalı idare arasındaki ili kinin 4857 sayılı Kanunundan kaynaklanan bir i ili kisi oldu u ve bu minvalde davacının i sözle mesinin 4857 sayılı Kanun'un 25-II/g maddesi uyarınca feshedilmesi üzerine, talep edilen tazminatın yine 4857

sayılı Kanunundan kaynaklanan hak oldu u anlaşılmakta olup, yukarıda anılan düzenlemeler uyarınca uyuşmazlığın özel hukuk hükümlerine göre görüş ve çözümünde adli yargı yerinin (Mahkemeleri) görevli oldu u sonucuna varılmıştır."

III. LG L HUKUK

5. 506 Sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu'nun 2. maddesinde "*Bir hizmet akdine dayanarak bir veya birkaç işveren tarafından çalıştırılanlar bu Kanun'a göre sigortalı sayılırlar...*" denilmiştir, aynı Kanun'un "*Uyuşmazlıkların Çözüm Yeri*" başlıklı 134. maddesinde, "*Bu Kanun'un uygulanmasından doğan uyuşmazlıklar, yetkili iş mahkemelerinde veya bu davalara bakmakla görevli mahkemelerde görülür*" hükmüne yer verilmiştir; 506 sayılı Kanun hükümleri 01/10/2008 tarihinde yürürlüğe giren 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun 106. maddesi ile yürürlükten kaldırılmıştır.

6. 5510 sayılı Kanun'un 3. maddesinde; kısa ve/veya uzun vadeli sigorta kolları bakımından adına prim ödenmesi gereken veya kendi adına prim ödemesi gereken kişi sigortalı olarak tanımlanmıştır; 79. madde ile başlıca 4. Kısımında, primlere ilişkin hükümlere yer verilmiştir; 101. maddesinde "*Bu Kanun'da aksine hüküm bulunmayan hallerde, bu Kanun hükümlerinin uygulanmasıyla ilgili ortaya çıkan uyuşmazlıklar Mahkemelerinde görülür*" denilmiştir.

7. 4857 sayılı Kanun'un 1. maddesinde, Kanun'un amacının, işverenler ile bir iş sözleşmesi dayanarak çalıştırılan işçilerin çalışmaları ve çalışma ortamına ilişkin hak ve sorumluluklarını düzenlemek olduğu belirtilmiştir; "*Sözleşmesi, Türleri ve Feshi*" hususuna Kanun'un 8. maddesi ve devamında, kıdem tazminatı, ücretli izin, bildirim süresinden kaynaklanan yükümlülük ve haklara ilişkin hususlara ise Kanun'un diğer maddelerinde yer verilmiştir.

8. 7036 sayılı Mahkemeleri Kanunu'nun "*mahkemelerinin kuruluşu*" başlıklı 2. maddesi şöyledir:

"(1) mahkemeleri, Hâkimler ve Savcılar Kurulunun olumlu görüşü alınarak, tek hâkimli ve asliye mahkemesi derecesinde Adalet Bakanlığıınca ihtiyaç görülen yerlerde kurulur. Bu mahkemelerin yargı çevresi, 26/9/2004 tarihli ve 5235 sayılı Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Bölge Adliye Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yetkileri Hakkında Kanun hükümlerine göre belirlenir.

(2) durumunun gerekli olduğu yerlerde iş mahkemelerinin birden fazla dairesi oluşturulabilir. Bu daireler numaralandırılır. İhtisarla manın sağlanması amacıyla, gelen işlerin yoğunluğu ve niteliği dikkate alınarak, daireler arasındaki iş dağılımı Hâkimler ve Savcılar Kurulu tarafından belirlenebilir. Bu kararlar Resmî Gazete'de yayımlanır. Daireler, tevzi edilen davalara bakmak zorundadır.

(3) mahkemesi kurulmamış olan yerlerde bu mahkemenin görev alanına giren dava ve işlere, o yerdeki asliye hukuk mahkemesince, bu Kanundaki usul ve esaslara göre bakılır."

9. 7036 sayılı Kanun'un "*Dava artı olarak arabuluculuk*" başlıklı 3. maddesinin (1) numaralı fıkrası şöyledir:

"(1) Kanuna, bireysel veya toplu iş sözleşmesine dayanan işçi veya işveren alacağı ve tazminatı ile işe iade talebiyle açılan davalarda, arabulucuya başvurulmuş olması dava artıdır."

10. 7036 sayılı Kanun'un "Görev" başlıklı 5. maddesi şöyledir:

"(1) mahkemeleri;

a) 5953 sayılı Kanuna tabi gazeteciler, 854 sayılı Kanuna tabi gemiadamları, 22/5/2003 tarihli ve 4857 sayılı Kanununa veya 11/1/2011 tarihli ve 6098 sayılı Türk Borçlar Kanununun ikinci kısmının altıncı bölümünde düzenlenen hizmet sözleşmelerine tabi kişiler ile i veren veya i veren vekilleri arasında, i ili kisi nedeniyle sözleşme veya kanundan doğan her türlü hukuk uyu mazlıklarına,

b) dari para cezalarına itirazlar ile 5510 sayılı Kanunun geçici 4 üncü maddesi kapsamındaki uyu mazlıklar hariç olmak üzere Sosyal Güvenlik Kurumu veya Türkiye Kurumunun taraf olduğu u ve sosyal güvenlik mevzuatından kaynaklanan uyu mazlıklara,

c) Diğer kanunlarda i mahkemelerinin görevli olduğu belirtilen uyu mazlıklara, ili kin dava ve i lere bakar."

11. 7036 sayılı Kanun'un "Geçici Hükümleri" başlıklı Geçici madde 1 şöyledir:

"(1) Mülgâ 5521 sayılı Kanun gereğince kurulan i mahkemeleri, bu Kanun uyarınca kurulmuş i mahkemeleri olarak kabul edilir. Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce açılmış olan davalar, açıldıkları mahkemelerde görülmeye devam olunur.

(2) Bu Kanunun dava artışı olarak arabuluculuğu a ili kin hükümleri, bu hükümlerin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla ilk derece mahkemeleri ve bölge adliye mahkemeleri ile Yargıtayda görülmekte olan davalar hakkında uygulanmaz.

(3) Başıka mahkemelerin görev alanına girerken bu Kanunla i mahkemelerinin görev alanına dâhil edilen dava ve i ler, i mahkemelerine devredilmez; kesinleinceye kadar ilgili mahkemeler tarafından görülmeye devam olunur.

(4) İlk derece mahkemeleri tarafından bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce verilen kararlar, karar tarihindeki kanun yoluna ili kin hükümlere tabidir."

IV. NCELEME VE GEREKÇE

A. İlk inceleme

12. Uyu mazlık Mahkemesinin Celal Mümtaz AKINCI'nın başkanlığında, Üyeler ükrü BOZER, Mehmet AKSU, Birol SONER, Aydemir TUNÇ, Nurdane TOPUZ ve Ahmet ARSLAN'ın katılımlarıyla yapılan 05/07/2021 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, idare Mahkemesince, anılan Kanun'un 19. maddesine göre baş vuruda bulunulmuş olduğu u, usule ili kin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından görev uyu mazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

B. Esasın incelenmesi

13. Raportör-Hakim Talat ÇELİK'in, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇETİÇ'in davada adli yargının, Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın ise davada idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra gereği görülmüş ünlü dünüldü:

14. Dava, davacının Aydın İli, Kuşadası İlçesi, Güvercinada Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi'nde usta öğretici(açıkbaşı) olarak 17/06/2006-23/08/2012 tarihleri arasında çalıştığı döneme ili kin kıdem ve ihbar tazminatı olarak toplam 1.000 TL'nin yasal faiziyle birlikte ödenmesi istemiyle açılmıştır.

15. Davacının, idareyle arasında bir hizmet ili kisi kuruldu u, talep edilen tazminatlarının Kanunu'ndan kaynaklanan haklardan oldu u dikkate alındı ında, uyu mazlı ın özel hukuk hükümlerine göre görüm ve çözümünde adli yargı yerinin görevli oldu u sonucuna varılmı tır.

16. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak; Aydın 1. dare Mahkemesinin ba vurusunun kabulü ile Ku adası Mahkemesince verilen 27/01/2021 tarihli ve E.2020/620, K.2021/46 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmi tir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde ADL YARGININ GÖREVL OLDU UNA,

B. Aydın 1. dare Mahkemesinin BA VURUSUNUN KABULÜ ile Ku adası Mahkemesince verilen 27/01/2021 tarihli ve E.2020/620, K.2021/46 sayılı GÖREVS ZL K KARARININ KALDIRILMASINA,

05/07/2021 tarihinde, OY B RL LE KES N OLARAK karar verildi.

Ba kan
Celal Mümtaz
AKINCI

Üye
ükürü
BOZER

Üye
Mehmet
AKSU

Üye
Biol
SONER

Üye
Aydemir
TUNÇ

Üye
Nurdane
TOPUZ

Üye
Ahmet
ARSLAN